

BÖLÜM 1

FİNANSAL OKURYAZARLIK

“KAFKAS ÜNİVERSİTESİ İ.İ.B.F. ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA”

Alper TAZEGÜL¹,

Azize KAHRAMANI KOÇ²

GİRİŞ

Finans, işletme faaliyetleri ve kişisel tasarruflar yoluyla ortaya çıkan nakit akışlarının, uzun vadede ve riski de gözeterek artırılmasına yönelik çabaların bütünü olarak ifade edilmektedir (Sayılğan, 2019). Yani finans, yaşam boyunca bireylerin temel gereksinimlerini karşılamak için yapmış oldukları alışverişten, ileri dönemler için yapmış oldukları birikime veya yatırıma kadar farklı amaçlara hizmet eden bir sektördür (Bayram, 2014).

Finansal okuryazarlık ise, finansal alanlarda bireylerin bilgi temelli kararlar almasını sağlayan yeterlilik seviyesidir. Küreselleşme ve inovasyon ile birlikte etki alanı genişleyen mali krizler, bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmelere sonucunda finansal ürün çeşitliliğinde meydana gelen artış finansal okuryazarlık kavramının önemini daha da artırmaktadır (Alkaya & Yağlı, 2015).

Mevcut finansal okuryazarlık seviyelerini değerlendirmek ve geliştirmenin yollarını keşfetmek ve tüketicilerin etkili finansal kararlar alma yeteneğini ölçmek için bir yapı gereklidir (Huston, 2010).

Remund (2010)'a göre; “Finansal okuryazarlık, bireyin önemli finansal kavramları anlama derecesinin ve sahip olduğu kişisel bilgi ile günlük olaylara dikkat ederek ve değişen ekonomik koşullarda, kısa vadeli karar verme ve sağlam, uzun vadeli finansal planlama yoluyla kişisel finansı yönetme yetenek ve güvenin ölçüsüdür.” (Fernandes & Lynch, 2013).

1. FİNANSAL OKURYAZARLIK

Finansal okuryazarlık, giderek karmaşıklaşan bir finansal ortamda faaliyet gösteren tüketiciler için gerekli olan temel bir beceri olarak hızla kabul edilmektedir. Bu yüzden dünya genelinde hükümetlerin toplumdaki finansal okuryazarlık

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi İİBF, alper.tazegul2004@gmail.com

² Arş. Gör, Kafkas Üniversitesi İİBF, azizekahramani@gmail.com

Çalışmaya katılan öğrencilerin; “Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır” ve “Türkiye’deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul’dur” gibi genel olarak bir lisans öğrencisinin rahatlıkla bileceği konularda/ifadelerde bile görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görölmektedir. Enflasyon oranının kredi faizleri ile ilişkisi gibi temel konularda da çalışmaya katılan öğrencilerin finans bilgilerinin yeterli olmadığı görölmektedir. Yine çalışmaya katılan öğrencilerin ankette yer alan ifadelere verdikleri cevaplardan önemli bir kesiminin sermaye piyasası araçları konusunda da yeterli donanımına sahip olmadıkları görölmektedir.

Finansal bilgi/okuryazarlık sadece okulda ders müfredatlarından öğrenilecek bir süreç değildir. Bireyin bütün hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı finansal bilgiyi/kavrayışı içeren bu konu okul dışı faaliyetlerle de desteklenmelidir. Çalışma bulgularında da göröldüğu gibi finansal okuryazarlık algısını/bilgisini anne babanın eğitim durumu gibi hususlarda etkilemektedir. Örneğin öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre finansal okuryazarlık seviyesinde sorulara ilişkin görüşlerinde farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi ve farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla varyansların homojen olduğu durumlarda Tukey, varyansların homojen olmadığı durumlarda ise Tamhane’s T2 testleri yapılmıştır. Temel düzeyde ekonomi ve finansa ilişkin görüşlerinde “Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır”, finansal tablolara ilişki görüşlerinde “Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve öz sermayeyi gösterir” maddelerine katılımcıların verdikleri yanıtların annelerinin eğitim seviyesine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görölmektedir.

Finansal okuryazarlık bireylerin tüm hayatı boyunca ihtiyaç duyacakları bir konu olup özelde bireyin finansal hayatını genelde ise toplumun refahını ilgilendiren önemli bir alandır. Bu yüzden bireyin finansal okuryazarlık konusunda mümkün olduğu kadar gelişmesi/geliştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu gelişme özellikle bu çalışmaya da konu olan üniversite eğitiminde daha yoğun bir şekilde verilebilir. Çünkü bu eğitim bütün toplumu ilgilendiren sonuçlar doğuracaktır.

KAYNAKLAR

- Alkaya, A. & Yağlı, İ. (2015). Finansal okuryazarlık- finansal bilgi, davranış ve tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF öğrencileri üzerine bir uygulama, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(40), 585-599.
- Atkinson, A. & Messy, F. A. (2012). Measuring financial literacy: results of the OECD infepilot study, *OECD working papers on finance, insurance and private pensions*, (15), OECD Publishing.
- Asaad, C. T. (2015). Financial literacy and financial behavior: Assessing knowledge and confidence, *Financial Services Review*, 24(2), 101-117.

- Bayram, S. S. (2014). Finansal okuryazarlık ve para yönetimi davranışları: Anadolu Üniversitesi öğrencileri üzerine uygulama, *Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi* 2(2), 105-135
- Baysa, E. & Karaca, S. S. (2016). Finansal okuryazarlık ve banka müşteri segmentasyonları üzerine bir uygulama, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, 109-126.
- Beal, D. & Delpachitra, S. (2003). Financial literacy among australian university students, *Economic Papers: A Journal of Applied Economics and Policy*, 22(1), 65-78.
- Biçer, E. B. & Altan, F. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık ile tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1501-1517.
- Çam, A. V. & Barut, A. (2015). Finansal okuryazarlık düzeyi ve davranışları: Gümüşhane Üniversitesi önlisans öğrencileri üzerine bir araştırma, *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, 4(5), 63-72.
- Chen, H. & Volpe, R. P. (1998). An analysis of personal financial literacy among collage students, *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.
- Danes, S. M. & Hira, T. K. (1987). Money management knowledge of college students, *Journal of Student Financial Aid*, 17(1), 4-16.
- Danışman, E., Sezer, D. & Gümüş, U. T. (2017). Finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma, *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 26(2), 1-37.
- Durmuşkaya, S. & Kavas, Y. (2018). Akademik gelişim ve finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin tespiti üzerine bir araştırma, *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(3), 925-993.
- Garg, N. & Singh, S. (2018). Financial literacy among youth, *International Journal of Social Economics*, 45(1), 173-186.
- Fernandes, D. & Lynch, J. G. (2013). Financial literacy, financial education and downstream financial behaviors, *Forthcoming in Management Science*, December 4.
- Fettahoğlu, S. (2015). Hane Halkının finans eğitimi ve finansal okuryazarlık düzeyleri üzerine kocaeli’nde bir araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, 101-116.
- Huston, S. J (2010). Measuring financial literacy, *The Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 296-316.
- Kadoya, Y. & Khan, M. S. R. (2020). What determines financial literacy in Japan? *Journal of Pension Economics and Finance*, 19, 353-371.
- Kılıç, Y., Ata, H. A. & Seyrek, İ. H. (2015). Finansal okuryazarlık: üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Nisan, 129-150.
- Kılınç, E. & Antepli, A. (2020). Bazı sosyo-demografik değişkenler açısından kamu çalışanlarının finansal okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 43, 95-106.
- Kocabiyyık, T. & Teker, T. (2018). Finansal okuryazarlık: süleyman demirel üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 117-144.
- Lusardi, A. & Mitchell, O. S. (2011). Financial literacy around the world: An Overview, *National Bureau of Economic Research 1050 Massachusetts Avenue Cambridge, MA 02138*.
- Lusardi, A., Mitchell, O. S, & Curto, V. (2011). Financial literacy among the young, *The Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 358-380.
- Öztürk, E. & Demir, Y. (2015). Finansal okuryazarlık ve para yönetimi: süleyman demirel üniversitesi akademik personel üzerine bir uygulama, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ekim, 113-134.
- Rooij, M. V., Lusardi, A. & Alessie, R. (2007). Financial literacy and stock market participation, *DNB Bank Working Paper*, No:13565, 1-50.
- Sabri, M. F. & Aw, E. C. X. (2019). financial literacy and related outcomes: The role of financial information sources, *International Journal of Business and Society*, 20(1), 286-298.
- Sarıgül, H. (2015). Finansal okuryazarlık tutum ve davranış ölçeği: geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 200-218.

Güncel Finans Araştırmaları

Seyrek, İ. H. & Gül, M. (2017). Finansal okuryazarlık ve girişimcilik niyeti: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 103-118.

Worthington, A.C. (2006). Predicting financial literacy in Australia, *Financial Services Review*, 15(1), 59-79.